

cutting through complexity

„Novemberben az IASB új nyilvános tervezetet adott ki, amelyben a meglévő besorolási és értékelési standardhoz javasol változtatásokat. Bár ezek a módosítások „korlátozott” megjelölést kaptak, jelentős következményekkel járhatnak a gazdálkodó egységek pénzügyi beszámolója szempontjából. Az értékvesztésre vonatkozóan az IASB és az FASB továbbra is eltérő utakon halad és egymástól különböző modelleket fejleszt.”

Andrew Vials,
A KPMG IFRS
pénzügyi
instrumentumok
területének
globális vezetője

A pénzügyi instrumentumok IFRS szerinti elszámolásának jövője

Az IFRS hírlevél: Pénzügyi instrumentumok jelen száma az IASB pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos (az IAS 39 felváltását célzó) projektre vonatkozó 2012. novemberi megbeszéléseit és nem végleges döntéseit emeli ki.

Kiemelt témák

Besorolás és értékelés

- Az IASB nyilvános tervezetet bocsátott ki, amelyben korlátozott módosításokat javasol az IFRS 9 (2010) *Pénzügyi instrumentumok* standardhoz a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolására és értékelésére vonatkozóan.

Értékvesztés

- Az IASB nem véglegesen elhatározta a háromkosaras modell pontosítását és egyszerűsítését. Teljes élettartam alatti várható veszteségeket akkor kellene megjeleníteni, ha egy adott pénzügyi eszköz hitelminősége jelentősen romlott a kezdeti megjelenítés óta. Egy jobb minőségű eszköz esetében ez akkor következne be, amikor az a „befektetésre javasolt” minősítés alá romlik.
- Az FASB oktatási ülészak keretében ismertette jelenleg várható hitelezési veszteség (current expected credit loss, CECL) modelljének alapjait.

Nettósítás

- Az FASB javasolta az IASB-vel közösen kidolgozott, 2013. január 1-jétől hatályos nettósítási közzétételi követelmények hatókörének korlátozását. Ez azt jelenti, hogy az IFRS szerint és a US GAAP szerint készített nettósítási közzétételek kevésbé lehetnek összehasonlíthatóak.

AZ IASB TOVÁBBVISZI A HÁROMKOSARAS MODELLT, DE PONTOSÍTJA AZT

Ami eddig történt...

2008 novemberére óta dolgozik az IASB azon, hogy pénzügyi instrumentumokra vonatkozó standardját (*IAS 39 Pénzügyi instrumentumok: Megjelenítés és értékelés*) egy továbbfejlesztett és egyszerűbb standarddal váltsa fel. Az IASB három fázisra osztotta a projektjét:

1. fázis: Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolása és értékelése
2. fázis: Értékvesztési módszertan
3. fázis: Fedezeti elszámolás.

2008 decemberében az FASB hasonló projektet tűzött napirendjére, nem követte azonban az IASB fázisokra bontó megközelítését.

Az IASB kiadta az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* (2009) és IFRS 9 (2010) standardokat, amelyek a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolására és értékelésére vonatkozó követelményeket tartalmazzák. Ezek a standardok 2015. január 1-jétől hatályosak.

A Testületek közösen dolgoztak a pénzügyi eszközök értékvesztésének a várható hitelezési veszteségeken alapuló modelljén, amely felváltaná az IAS 39 jelenlegi felmerült veszteség modelljét. A Testületek korábban nyilvánosságra hozták saját eltérő javasolataikat 2009 novemberében (IASB), illetve 2010 májusában (FASB) és közös kiegészítő dokumentumot tettek közzé 2011 januárjában az értékvesztés megjelenítéséről a nyitott portfóliókban. A 2012. júliusi közös megbeszélésen azonban az FASB aggodalmát fejezte ki a közös projekt irányát illetően, és megkezdte saját értékvesztési modelljének kidolgozását. Ezen a területen nem jók a kilátások a közelítésre.

Az IASB két részre osztotta a fedezeti elszámolásokra vonatkozó fázist: az általános célú fedezeti ügyletekre és a makrofedezeti ügyletekre. 2012 szeptemberében kibocsátotta az általános célú fedezeti ügyletekre vonatkozó standard áttekintési tervezetét, és dolgozik azon, hogy 2013 első felében vitairatot bocsásson ki a makrofedezeti ügyletekről.

Mi történt novemberben?

2012 novemberében az IASB nyilvános tervezetet adott ki az IFRS 9 besorolási és értékelési követelményeinek korlátozott módosításairól.

Az értékvesztési projektben az FASB ismertette a jelenleg várható hitelezési veszteség modelljének (CECL) részleteit, és tájékoztatta az IASB-t, hogy az év során tervezte nyilvános tervezet kiadását. Az IASB nem véglegesen a háromkosaras értékvesztési modell továbbvitele mellett döntött, és az érdekeltektől kapott visszajelzésekre válaszul nem véglegesen pontosította a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítésének kritériumait. Emellett megvitatta, milyen információ típusok lennének használhatók a várható veszteségek meghatározásához, és annak megállapításához, mikor kellene azokat megjeleníteni. Ezen felül az IASB újradefiniálta azokat a közzétételeket, amelyek a vevő- és lízingkövetelések egyszerűsített megközelítését alkalmazó gazdálkodó egységekre vonatkoznak. Az IASB bejelentette, hogy véglegesítette szakmai újragondolásait, és a következő folyamat lépést decemberben vitatja majd meg. Az IASB által kiadott nyilvános tervezet 2013 első negyedévében várható.

A nettósítási projektben az FASB aktuális információkkal látta el az IASB-t a közzétételi követelményekre vonatkozó nem végleges döntésével kapcsolatban.

Tartalomjegyzék

Besorolás és értékelés	4
Értékvesztés	6
Nettósítás	9
Projektmérőföldkövek és a végrehajtás ütemezése	12
KPMG-kapcsolattartók	14

Az IASB nyilvános tervezetet bocsátott ki, amelyben korlátozott módosításokat javasol az IFRS 9 (2010) standardhoz.

Mi történt novemberben?

2012. november 28-án az IASB nyilvános tervezetet bocsátott ki, amelyben korlátozott módosításokat javasol az IFRS 9 (2010) standardhoz a pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek besorolására és értékelésére vonatkozóan. A nyilvános tervezet a következőket vezeti be:

- az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken történő értékelés új kategóriáját a pénzügyi eszközökre vonatkozóan
- egy új üzleti modellt az üzletimodell-fogalom alkalmazására vonatkozó új alkalmazási útmutatással együtt
- egy eszközökre vonatkozó „módosított gazdasági kapcsolat” tesztet abban az esetben, ha a tőkeösszeg és a kamat közötti gazdasági kapcsolat változhat, és
- annak engedélyezését, hogy előalkalmazzák csak a valós érték opció keretében értékelt pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó, saját hitelezési kockázattal kapcsolatos követelményeket anélkül, hogy teljes egészében előalkalmazni kellene az IFRS 9-et.

A nyilvános tervezetről további információk a következő kiadványunkban található (csak angol nyelven érhető el): [In the Headlines: Proposed amendments to IFRS 9 – Classification and measurement \(November 2012\)](#).

Az IASB továbbviszi a háromkosaras modellt, de bizonyos pontosításokkal.

Akkor jelenítenének meg teljes élettartam alatti várható veszteséget, ha jelentősen romlott a hitelminőség a kezdeti megjelenítés óta.

Mi történt novemberben?

A 2012. novemberi ülésen az IASB folytatta újragondolásait megvitatta a következőket:

- a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítésének kritériumai
- a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítésére vonatkozó kritériumok meghatározásához használt módszerek és információk, továbbá
- eszközökre vonatkozó közzétételek az egyszerűsített megközelítés keretében.

Az FASB oktatási ülészak keretében áttekintést nyújtott CECLmodelljéről.

Egyszerűsített kritériumok a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítésére vonatkozóan

A 2012. októberi ülésen az IASB munkatársai részletesen ismertették a Testület előtt a kapott visszajelzéseket. A bemutatott üzenetek az alábbiakat tartalmazták.

Miben áll a probléma?

Az IASB által javasolt háromkosaras értékvesztési modell kettős értékelésű megközelítést alkalmaz. A megközelítés értelmében a gazdálkodó egységek:

- 12 havi várható veszteséget jelenítenének meg, ha az adott eszköz nem felel meg a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítési kritériumainak, és
- teljes élettartam alatti várható veszteségeket jelenítenének meg, ha az eszköz megfelel azoknak a kritériumoknak.

Az IASB nem véglegesen úgy döntött, hogy a gazdálkodó egységek akkor jelenítenének meg teljes élettartam alatti várható veszteségeket, ha annak valószínűsége, hogy nem szedik be valamennyi szerződéses cash flow-t:

- jelentéktelennél nagyobb mértékben nőtt a kezdeti megjelenítés óta, és
- legalább ésszerűen lehetséges.

Ezeket nevezik „átsorolási kritériumoknak”.

A közelmúltbeli informálódási tevékenységet követően az IASB munkatársai arról számoltak be, hogy az érdekeltek általában támogatták a modellnek azt a célját, hogy tegyen különbséget a leromlott és a le nem romlott eszközök között. Elmondták azonban, hogy az érdekeltek számára nem egyértelműek az alábbiak:

- a hitelezési kockázat mekkora változása minősül „jelentéktelennél nagyobbak”
- mit jelent az „ésszerűen lehetséges”, és
- a hitelezési kockázat lejáratú struktúrájának fontossága – konkrétan, hogy a hosszú lejáratú hitelezést hátrányosan érintheti, ha a kritériumok nem ismernék el, hogy a teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűség magasabb a hosszabb lejáratú eszközök esetében, mint a hasonló hitelminőségű rövidebb lejáratú eszközöknél.

Mit vitatott meg az IASB?

Az IASB megvitatta az átsorolási kritériumok lehetséges pontosításait. A munkatársak úgy gondolták, hogy a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítési kritériumainak az alábbi alternatív kombinációi szolgáltathatják azokat a kereteket, amelyekben belül megfelelő egyensúly érhető el:

- az információ haszna, valamint
- az információ megszerzésével járó költség és működési bonyolultság között.

Ezek a kombinációk összhangban lennének a kettős értékelésű megközelítés céljával.

	Teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítése		
	Az IASB korábbi nem végleges döntése	A) kombináció – Nagyobb mértékű hitelminőség-romlás/ jobb hitelminőség	B) kombináció – Kisebb mértékű hitelminőség- romlás/rosszabb hitelminőség
Hitelminőség-romlási kritérium	Annak valószínűsége, hogy nem szedik be valamennyi szerződéses cash flow-t jelentéktelennél nagyobb mértékben nőtt a kezdeti megjelenítés óta.	Olyan hitelminőség-romlás következett be a kezdeti megjelenítés óta, amely jelentős (az eszköz futamidejét és az eredeti hitelminőséget figyelembe véve).	A hitelminőség bármilyen mértékű romlása következett be a kezdeti megjelenítés óta.
Hitelminőségi kritérium	Annak valószínűsége, hogy nem szedik be valamennyi szerződéses cash flow-t legalább ésszerűen lehetséges.	Az eszköz hitelminősége „befektetésre javasolt” besorolás alatti.	Az eszköz hitelminősége „CCC” besorolás alatti.

A munkatársak véleménye szerint más lehetséges kritériumkombinációk nem felelnének meg a kettős értékelésű megközelítés céljainak.

- *Nagymértékű hitelminőség-romlás/rossz hitelminőség*: ez közel állna egy felmerült veszteségmodellhez és nem lenne kellőképpen előrettekintő.
- *Kismértékű hitelminőség-romlás/jó hitelminőség*: ez a teljes élettartam alatti várható veszteségek nagyon korai megjelenítéséhez vezetne, és a leromlott eszközök megkülönböztetéséből származó hasznok nem haladnák meg a költségeket.

A munkatársak azzal érveltek, hogy a háromkosaras-modellben a költségek és az értékelés bonyolultsága részben az eszközök leromlottsági állapot megállapításának céljából történő lekötéséből adódnak. A hitelminőségi kritérium csökkenti ezt a költséget, mert ha az adott eszköz hitelminősége a meghatározott küszöbérték felett van, akkor a leromlás mértéke nem releváns.

A leromlási kritérium pontosítása

Nem definiálták a „jelentős mértékű leromlást”. A munkatársak kifejtették, hogy konkrét mennyiségi küszöbök megadása a hitelminőség-romlás mértékére növelné a meghatározás költségeit, továbbá nehéz lehet a szükséges adatok megszerzése. Véleményük szerint egy adott eszköz eredeti hitelezési kockázata releváns a kívánt leromlási összeg meghatározása szempontjából, és ha mennyiségi megközelítést alkalmaznának, ez esetleg több leromlási küszöböt igényelne. A munkatársak azzal érveltek, hogy a hitelezési kockázat meghatározása és a várható veszteségek értékelése eredendően szubjektív, és annak további meghatározása, hogy mi minősül „jelentősnek”, önkényes lenne; ez viszont nem szándékolatlan megakadályozhatja a gazdálkodó egységeket, hogy értelmes meghatározást hajtsanak végre a rendelkezésre álló információk és saját kockázati ismereteik alapján.

A hitelezési kockázat lejáratú struktúrája

Annak biztosítása érdekében, hogy a meghatározás figyelembe vegye:

- az idő és a hitelezési kockázat közötti kapcsolatot, valamint
- azt, milyen hatással van ez a kettő a teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűségekre,

a munkatársak azzal érveltek, hogy a gazdálkodó egységeknek figyelembe kellene venniük az eszköz élettartamát mind a hitelminőség, mind a leromlási kritériumok meghatározásakor.

A lejáratú struktúra tükrözése a hitelminőségi kritériumban javítja a hitelezési kockázat összehasonlíthatóságát a különböző lejáratú eszközök esetében azért, hogy azokat összeveti egy hitelezési kockázati görbével.

A lejáratú struktúra tükrözése a leromlási kritériumban elismeri, hogy különböző lejáratok esetében különböző mértékű változás számít jelentősnek.

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak azt javasolták, hogy az A) kombinációval írják le a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítésének kritériumait. Az A) kombináció magában foglalja, hogy egy befektetésre javasolt besorolású hitelnek a befektetésre javasolt besorolás alá kellene romlania ahhoz, hogy teljes élettartam alatti várható veszteségeket jelenítsenek meg. A befektetésre javasolt besorolás alatti eszközöknél a meghatározás egyedül a jelentős leromlási kritérium alkalmazásával történne.

A munkatársak nem javasoltak részletesebb előírást arra vonatkozóan, *mikor* teljesül a jelentős leromlási kritérium.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB nem véglegesen úgy döntött, egyszerűsíti a követelményeket, hogy azok csak egyetlen kritériumot tartalmazzanak – a gazdálkodó egységek akkor jelenítenének meg a teljes élettartam alatti várható veszteségeket, ha jelentős hitelminőségi romlás következett be a kezdeti megjelenítés óta (figyelembe véve az eszköz lejáratát és az eredeti hitelminőséget). Az IASB hozzátette, hogy jelentős leromlás lenne például, ha egy meglévő pénzügyi eszköz árát eltérően határoznák meg amiatt, hogy a kezdeti megjelenítés óta nőtt annak hitelezési kockázata.

Bár nem tartott meg külön hitelminőségi kritériumot, az IASB mégis nem véglegesen úgy határozott, hogy magasabb hitelminőségű eszközre vonatkozóan akkor kellene teljes élettartam alatti várható veszteségeket megjeleníteni, ha az eszköz a „befektetésre javasolt besorolás” alá romlik. Ez csökkentené a magasabb minőségű eszközökre vonatkozó hitelminőség-romlás meghatározásának költségét és bonyolultságát.

Az IASB egyetértett azzal, hogy adjanak útmutatást a jelentős hitelminőség-romlási kritérium meghatározásának módjára vonatkozóan, beleértve azokat az információ-típusokat, amelyeket figyelembe kellene venni.

A kritériumok meghatározásához használt módszerek és információk

Miben áll a probléma?

Az IASB és az FASB korábban úgy döntött, hogy a gazdálkodó egységek az aránytalanul nagy költség vagy erőfeszítés nélkül rendelkezésre álló legjobb információkat használnák a várható veszteség modell alkalmazásához. A gazdálkodó egységek nem hagynának figyelmen kívül rendelkezésre álló információt, és nem találnának ki olyan információt, amely nem áll rendelkezésre.

Sok érdekelt fenntartását fejezte ki a hitelminőség-romlásra alapuló modell lakossági hitelekre történő alkalmazásával kapcsolatban, mert rendszerint a keletkeztetést követően nem áll rendelkezésre részletes információ a hitelminőségről. A bankok szintén jelentős aggodalmuknak adtak hangot azzal kapcsolatban, hogy az eszközök hitelminőségét az adott eszköz teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűségének használatával kellene meghatározni. Kifejtették, hogy ez növelné a költséget és az értékelés bonyolultságát valamennyi, 12 havi várható veszteség kategóriában értékelt eszköz esetében, mert a gazdálkodó egységeknek egyaránt meg kellene határozniuk:

- a teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűséget, hogy meghatározzák, kell-e teljes élettartam alatti várható veszteségeket megjeleníteni, valamint
- a 12 havi nemteljesítési valószínűséget – vagyis a nemteljesítés valószínűségét a következő 12 hónapban –, hogy kiszámítsák a 12 havi várható veszteséget.

Ezzel ellentétben sok bank 12 havi nemteljesítési valószínűsége rendezte be hitelezésikockázat-kezelési rendszereit.

Mit vitatott meg az IASB?

Az IASB megbeszéléseinek célja az volt, hogy útmutatást adjanak a teljes élettartam alatti veszteségek megjelenítési kritériuma meghatározásának módjára vonatkozóan, beleértve azokat az információ-típusokat, amelyeket figyelembe kellene venni.

A munkatársak véleménye szerint az alábbi módszereket lehetne használni.

Módszerek	Részletek
Nemteljesítési valószínűség	<p>A nemteljesítési valószínűség egy statisztikai adat, amelyet több adatforrásból lehet becsülni vagy származtatni, többek között:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a gazdálkodó egység saját nemteljesítési tanulmányaiból és statisztikai modelljeiből • hitelminősítő intézetek által végzett külső nemteljesítési tanulmányokból, és • a nemteljesítési valószínűséget olyan piaci adatokból számoló modellekből, mint a hozamok felára, nemteljesítéskori csereügyletek ára és makrogazdasági inputok. <p>A munkatársak szerint a gazdálkodó egységeknek ideálisan egy hitelezési kockázati görbét kellene tervezniük egy adott eszközre (vagy hasonló hitelezési jellemzőkkel bíró eszközök csoportjára) vonatkozóan, hogy meghatározzák, kell-e megjeleníteni teljes élettartam alatti várható veszteségeket. A munkatársak véleménye szerint azonban a gazdálkodó egységek ésszerű megközelítést érhetnek el a 12 havi, nem pedig a teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűség alkalmazásával annak meghatározásához, kell-e teljes élettartam alatti várható veszteségeket megjeleníteni. Azzal érveltek, hogy a 12 havi nemteljesítési valószínűség eltolódása rendszerint a teljes kockázati görbe eltolódását eredményezi, és ez általában ésszerű feltételezés lenne, ha nincs bizonyíték arra, hogy a kockázati görbe abnormális eloszlású.</p>

Módszerek	Részletek
A hitelek árazása	<p>Az árazási információk használata gyakorlati problémákat vet fel annak meghatározásában, hogy az ár változása a nemteljesítési valószínűség vagy az ár valamely más összetevőjének, például a likviditási kockázatnak a változását jelzi-e.</p> <p>Ezért az árak változásait általában nem szabad elkülönülten figyelembe venni, hanem más információkkal együtt, mint például:</p> <ul style="list-style-type: none"> • makrogazdasági változások • az adott gazdálkodó egységre vonatkozó konkrét hírek, és • a gazdálkodó egység üzleti kockázatának más változásai.
Hitel-minősítések	<p>A gazdálkodó egységek minősítési rendszerek széles skáláját használják: külső és belső; abszolút és relatív.</p> <p>A külső minősítések hasznos eszközt jelentenek, de csak néhány eszközre vonatkozóan állnak rendelkezésre.</p> <p>A belső minősítéseket befolyásolják az adott gazdálkodó egység üzleti gyakorlatai, és ez növeli a megerősítő információk fontosságát. Ezért a belső minősítéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • össze kell vetni külső minősítésekkel, vagy • alá kell támasztani nemteljesítési tanulmányokkal, amelyek azt mutatják, hogy a minősítések megfelelőek a hitelezési kockázat meghatározása során történő felhasználásra.
Késedelmes fizetések	<p>A késedelmes fizetés egy időben elkésett jelzője a hitelminőség romlásának. Bizonyos esetekben azonban a késedelmes fizetés tűnik az aránytalanul nagy költség vagy erőfeszítés nélkül rendelkezésre álló egyetlen információnak. Például használnak hitelezési kockázatra vonatkozó információkat a lakossági hitelekkel kapcsolatos kezdeti hitelezési döntéseknél, de azután azokat gyakran egyáltalán nem vagy nem rendszeresen frissítik.</p> <p>Általában léteznie kell a késedelmes fizetésre vonatkozó információ rendelkezésre állását megelőzően más információknak – például nem a hitelfelvevőre konkrétan vonatkozó makrogazdasági adatoknak –, amely a hitelezési kockázat növekedését jelzi (bár ezeknek az információknak a figyelembe vétele modellkészítést és részportfóliók azonosítását kívánja meg).</p> <p>Ideális esetben a késedelmes fizetésre vonatkozó információkat használó gazdálkodó egységeknek érteniük kellene a késedelmes fizetések és a nemteljesítési várakozások közötti kapcsolatot.</p> <p>Ha a késedelmes fizetésre vonatkozó információkat használják végső megoldásként, belefoglalható a modellbe egy olyan megcáfolható feltételezés, hogy teljes élettartam alatti veszteségeket kell megjeleníteni, ha egy adott eszköz 30 napja késedelmes. A gazdálkodó egység megcáfolhatná a feltételezést, ha lenne más információ (például nemteljesítési tanulmányok), amely azt mutatja, hogy ez nem megfelelő mutató. Ez a megcáfolható feltételezés alkalmazható lenne akkor is, ha a gazdálkodó egység máskülönben nem használ késedelmes fizetésre vonatkozó információkat; a munkatársak véleménye szerint elő kell írni közzétételt, ha a gazdálkodó egység valóban megcáfolja azt.</p>
Egyéb minőségi inputok	<p>Rendelkezésre álló minőségi információk bizonyos esetekben elegendők lehetnek egy alapvető hitelezési elemzés elvégzéséhez, és annak meghatározásához, hogy egy adott eszköz jelentősen leromlott.</p>

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak azt javasolták, hogy a várható veszteségek és annak meghatározásához használt információk, hogy szükséges-e teljes élettartam alatti várható veszteségeket megjeleníteni, foglaljanak magukban külső és belső mutatókat, például:

- piaci árazási információk – például hitelkockázati felár és nemteljesítéskori csereügyletek árai
- a keletkeztetési feltételek és az árak változásai
- hitelminősítések
- gazdasági feltételek
- a hitelfelvevőre vonatkozó egyedi tényezők, és
- a várakozások szerinti fizetési státusz változásai.

A tényektől és a körülményektől függne annak meghatározása, melyik információ a leginkább releváns.

A munkatársak azt javasolták, hogy késedelmes fizetésre vonatkozó információkat önmagukban csak akkor használjanak, ha:

- azokon az információkon alapul a releváns eszközök hitelezési kockázatának kezelése, és
- aránytalanul nagy költség és erőfeszítés nélkül előretekintőbb információ nem áll rendelkezésre.

A munkatársak emellett azt javasolták, hogy foglaljanak bele a modellbe egy olyan megcáfolható feltételezést, hogy teljes élettartam alatti veszteségeket kell megjeleníteni, ha egy adott eszköz 30 napja késedelmes, valamint hogy írjanak elő közzétételt, ha a gazdálkodó egység megcáfolta ezen feltételezést.

Javasolták továbbá, hogy a teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűség helyett a gazdálkodó egységek használhassanak 12 havi nemteljesítési valószínűséget az átsorolási kritériumok meghatározásához, ha nincs bizonyíték arra, hogy a kockázati görbe abnormális eloszlású.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB egyetértett azzal, hogy adjanak útmutatást arra vonatkozóan, hogyan határozzák meg a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítési kritériumát, beleértve azokat az információtípusokat, amelyeket figyelembe kell venni. Emellett nem véglegesen úgy döntött, hogy:

- a gazdálkodó egységek által figyelembe vett hitelezőspecifikus információk magukban foglalhatnak a késedelmes fizetésre vonatkozó információkat
- belefoglal a modellbe:
  - egy megcáfolható feltételezést, amely szerint a teljes élettartam alatti veszteség megjelenítésének kritériuma teljesülne, ha egy adott eszköz 30 napja késedelmes, és
  - közzétételi követelményt, ha ezt a feltételezést megcáfolják; továbbá
- a gazdálkodó egységek használhatnak 12 havi nemteljesítési valószínűséget a teljes élettartam alatti várható veszteség kritériumának meghatározásához, kivéve, ha van olyan információ, amely azt jelzi, hogy a teljes élettartamra vonatkozó nemteljesítési valószínűség eltérő eredményt adna – például ha a veszteséggörbe abnormális eloszlású.

A közzétételek általában azokra a gazdálkodó egységekre vonatkoznak, amelyek egyszerűsített megközelítést alkalmaznak; néhány további egyszerűsítésről is határoztak.

Az FASB ismertette a modelljét; az IASB néhány tagja bírálta a modellt annak a hitelezési döntésekre gyakorolt potenciális hatása miatt.

Eszközökre vonatkozó közzétételek az egyszerűsített megközelítés keretében

Miről folytattak megbeszélést a munkatársak?

A megbeszélés célja a háromkosaras modellben történő olyan közzétételek azonosítása volt, amelyek a vevőkövetelésekre és a lízingkövetelésekre az egyszerűsített megközelítést alkalmazó gazdálkodó egységekre vonatkoznak.

Mit javasoltak a munkatársak?

A munkatársak azt javasolták, hogy a korábban az általános értékvesztési elszámolásra vonatkozóan nem véglegesen meghatározott közzétételek általánosságban vonatkozzanak az egyszerűsített megközelítést alkalmazó gazdálkodó egységekre, amennyiben ezek a közzétételek a teljes élettartam alatti várható veszteségek értékelésére vonatkoznak. A pénzügyi eszközök hitelminősége romlásának és javulásának hatására vonatkozó közzétételeket kivették, mert azok nem alkalmazhatóak az egyszerűsített megközelítésre.

Az alábbi módosításokat javasolták az egyszerűsített megközelítést alkalmazó gazdálkodó egységek számára:

- A közzététel alapjaként a gazdálkodó egységek használhatnak tartalékképzési mátrixokat; ez megfelelne a kockázati profiljuk közzétételére vonatkozó követelményeknek.
- A gazdálkodó egységek csak a 30 napja lejárt eszközökre vonatkozóan tennék közzé a módosítások hatásait.
- A lízingköveteléseket kivennék a biztosítékok minőségi leírására vonatkozó követelmény alól, mert azokkal már foglalkozik a lízingekkel kapcsolatos projekt.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB megjegyezte, hogy a közzétételek általában lennének alkalmazandók, és nem véglegesen egyetértett a munkatársak fenti módosítási javaslataival. Emellett nem véglegesen úgy döntött, hogy a lízingekkel kapcsolatos projekttel való átfedés miatt nem ír elő közzétételt a lízingkövetelések bruttó könyv szerinti értékének egyeztetésére vonatkozóan.

Az FASB jelenleg várható hitelezési veszteség (CECL) modellje

Miben áll a probléma?

Oktatási ülészak keretében az FASB áttekintést adott a CECL-modellről. Az FASB elmondta az IASB-nek, hogy lényegében befejezte megbeszéléseit és újragondolásait, és előzetes nyilvános tervezetet küldött ki a végzetes hiba felülvizsgálatot végzőknek, valamint az IASB tagjainak.

Az FASB kifejtette, hogy alapvető hasonlóságok vannak a CECL-modell és az IASB háromkosaras modellje között az alábbi területeken:

- hatókör – konkrétan ugyanaz a modell vonatkozik:
  - mind az értékpapírokra, mind a nem értékpapír adósságinstrumentumokra, valamint
  - mind az amortizált bekerülési értéken, mind az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt eszközökre;
- a várható hitelezési veszteségek becslése során használt információk, továbbá
- az a tény, hogy a várható hitelezési veszteségek értékelése több lehetséges végeredményt tükröz, és kifejezi a pénz időértékét.

Ezzel ellentétben az FASB alapvető különbségeket azonosított a következő területeken.

	Az FASB jelenleg várható hitelezési veszteség modellje	Az IASB háromkosaras modellje
Értékelési cél	Egyetlen értékelési cél, amely előírja minden várható hitelezési veszteség megjelenítését minden egyes beszámolási időszak végén.	Kettős értékelési cél (az olyan eszközökre vonatkozóan, amelyek nem értékvesztettek kezdeti megjelenítéskor), amely csak akkor írja elő a teljes élettartam alatti várható veszteségek megjelenítését, ha az adott eszköz hitelminősége leromlott a kezdeti megjelenítés óta; egyébként 12 havi várható veszteségeket jelenítenek meg.
Az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt adósság-instrumentumok	Gyakorlati alkalmazást segítő eszköz – nem kell várható veszteségeket megjeleníteni, ha: <ul style="list-style-type: none"> • az adott pénzügyi eszköz valós értéke nagyobb, mint az amortizált bekerülésiérték-alap, és • a várható hitelezési veszteségek jelentéktelenek. 	Nincs a gyakorlati alkalmazást segítő eszköz.
Vásárolt értékvesztett eszközök	Hasonló a keletkeztetett vagy más vásárolt eszközökhöz.	Egyetlen értékelési megközelítés a kezdeti megjelenítéskor értékvesztett eszközökre vonatkozóan; ebben az esetben teljes élettartam alatti várható veszteségeket kell megjeleníteni.

Mit vitattak meg a Testületek?

Az IASB néhány tagja bírálta az FASB modelljét – különösen annak potenciális hatását a hitelezési döntésekre. Úgy gondolták, hogy minden teljes élettartam alatti várható veszteség első napon történő könyvelésére vonatkozó követelmény, különösen a mostani gazdasági helyzetben, elvonná a bankok kedvét a hitelezéstől – különösen, ami a hosszabb lejáratú hiteleket illeti.

Emellett úgy érezték, hogy az FASB modellje lehet, hogy nem nyújt hasznos információkat, mert nem tesz különbséget a kezdeti megjelenítéskor megállapított értékvesztés és az eszközök későbbi leromlása között. Így két eltérő eszköznövekedésű bank összehasonlításakor az értékvesztés hasonló lehet, de nagyon különbözhet a mögöttes eszközök leromlása.

A következő lépések

Az FASB következő lépései

Az FASB a negyedév folyamán tervezi nyilvános tervezet kiadását 2013. április 30-áig vagy 120 napon át tartó véleményezési időszak mellett. Az FASB saját modelljére, valamint a CECL-modell és az IASB háromkosaras modellje közötti különbségekre vonatkozóan kér majd véleményeket.

Az IASB következő lépései

Az IASB nem véglegesen a háromkosaras modell továbbviteléről döntött a fenti pontosításokkal.

Az IASB bejelentette, hogy véglegesítette szakmai újragondolásait. Decembri ülésén a következőket fogja megvitatni:

- a megfelelő folyamat követelményeinek való megfelelés
- a nyilvános tervezet újbóli kiadására vonatkozó szempontok, valamint
- a véleményezési időszak és szavazási engedély.

2013 első negyedévében várható az IASB nyilvános tervezete.

NETTÓSÍTÁS – KÖZZÉTÉTELEK

Az FASB az IASB-vel közösen kidolgozott nettósítási közzétételek hatókörének korlátozását javasolta.

Miben áll a probléma?

2011 decemberében az IASB és az FASB közös közzétételi követelményeket bocsátott ki a nettósításra vonatkozóan 2013. január 1-jei hatálybalépési időponttal. Az érintettek visszajelzéseire válaszul az FASB nem véglegesen úgy döntött, hogy a származékos termékekre, a (fordított) visszavásárlási megállapodásokra, valamint az értékpapír-kölcsönzési konstrukciókra korlátozza a 2011 decemberében kiadott nettósítási közzétételi követelmények hatókörét. Ezzel ellentétben a 2011. évi eredeti követelmények az IFRS és a US GAAP szerint is olyan pénzügyi eszközökre és pénzügyi kötelezettségekre vonatkoznak,

- amelyeket a pénzügyihelyzet-kimutatásban nettósítanak, vagy
- amelyekre egy kikényszeríthető nettósítási keretszerződés vagy hasonló megállapodás vonatkozik.

Mit vitattak meg a Testületek?

Az ülés során az FASB aktuális információkkal látta el az IASB-t nem végleges döntésével kapcsolatban. Konkrétan, az FASB érdekelteknek fenntartásaik voltak azzal kapcsolatban, hogyan lehetne alkalmazni a közzétételeket

- egy nagy szerződéssokaságra, amely tartalmaz standard feltételeket, amelyek lehetővé teszik bármelyik félnek a nettó módon történő rendezést nemteljesítés esetén, valamint
- nem rendezett, szokásos módon bonyolított értékpapír ügyletekből eredő kötelezettségekre és követelésekre.

A munkatársak bejelentették, hogy ha véglegesítik az FASB nem végleges döntéseit, akkor az IFRS és a US GAAP nettósítási közzétételei eltérő tételekre vonatkoznának, és az IFRS szerinti beszámolót készítők számára adott információk átfogóbbak lennének.

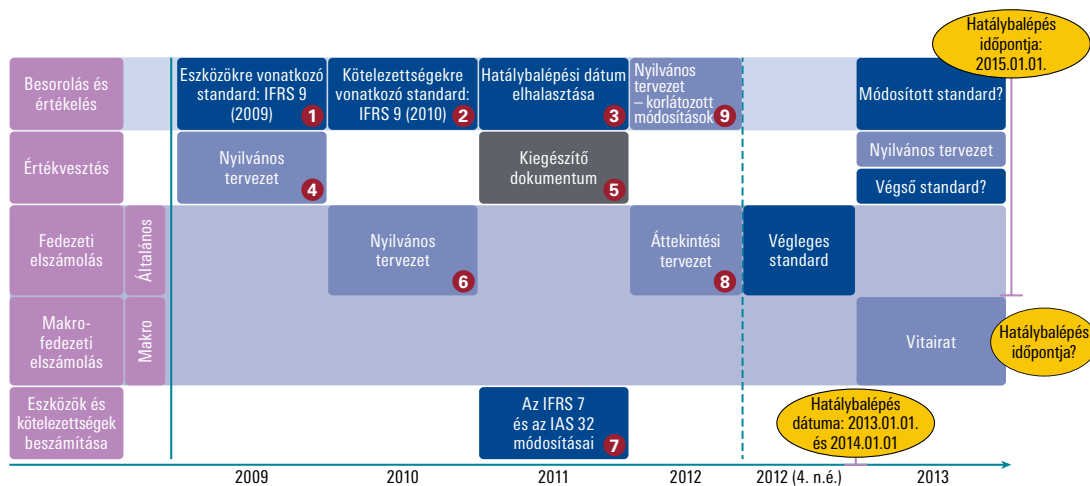
Az ülést követően, 2012. november 26-án az FASB 25 napos (2012. december 21-én végződő) véleményezési időszak mellett közzétette követelményei javasolt módosításait, valamint a tervezett, 2013. január 1-jei hatálybalépési időpontot.

Milyen döntést hozott az IASB?

Az IASB nem hozott döntést. A munkatársak megjegyezték azonban, hogy még ha az IASB fontolóra is veszi az IFRS 7 *Pénzügyi instrumentumok: Közzétételek* standard követelményeinek megváltoztatását az FASB javaslataival való összhang megteremtése céljából, követnie kellene a megfelelő folyamat szükséges lépéseit: nem tudná megváltoztatni az IFRS 7-et 2013. január 1-je előtt.

PROJEKTMÉRŐFÖLDKÖVEK ÉS A VÉGREHAJTÁS ÜTEMEZÉSE

A jelenlegi munkaterv jelentős előrehaladást jelez előre 2012-ben, amely szükséges lesz az IFRS 9 2015. január 1-jei hatálybalépési dátumának tartásához.

Forrás: IASB munkaterv – 2012. október 1-jei tervezett célok

Kiadványsorozatunk megvizsgálja a munkaterv különböző aspektusait és ahol releváns, összehasonlítást közöl az IAS 39-cel.

 A KPMG kiadványai (jelenleg csak angol nyelven érhető el)	
1	Első benyomások: IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok (2009. december) <ul style="list-style-type: none"> A KPMG IFRS 9-re vonatkozó legfrissebb és átfogó véleményei a következő kiadványban olvashatók <i>Insights into IFRS: 7A fejezet – Pénzügyi instrumentumok: IFRS 9</i>.
2	Első benyomások: Az IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok kiegészítései (2010. december) <ul style="list-style-type: none"> A KPMG IFRS 9-re vonatkozó legfrissebb és átfogó véleményei a következő kiadványban olvashatók <i>Insights into IFRS: 7A fejezet – Pénzügyi instrumentumok: IFRS 9</i>.
3	In the Headlines: Az IFRS 9 módosítása – Az IFRS 9 kötelező hatálybalépésének időpontját elhalasztották 2015. január 1-jére (2011. december)
4	New on the Horizon: ED/2009/12 Pénzügyi instrumentumok: Amortizált bekerülési érték és értékvesztés (2009. november)
5	New on the Horizon: Nyitott portfólióban értékelt pénzügyi eszközök értékvesztése (2011. február)
6	New on the Horizon: Fedezeti elszámolás (2011. január)
7	Első benyomások: Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek egymással szembeni beszámítása (2012. február)
8	New on the Horizon: Fedezeti elszámolás (2012. szeptember)
9	In the Headlines: Az IFRS javasolt módosításai 9 – Besorolás és értékelés (2012. november)

További információk találhatóak a projektről [weboldalunkon](#).

Az [IASB weboldalán](#) és az [FASB weboldalán](#) a Testületek üléseinek összefoglalása, ülési anyagok, projekt-összefoglalások és státusfrissítések találhatóak.

KPMG KAPCSOLATTARTÓK:

Magyarország

Rakó Ágnes

**Számviteli tanácsadási
szolgáltatások**

igazgató

T: +36 1 887 7438

E: agnes.rako@kpmg.hu

Katzer Zsolt

**Számviteli tanácsadási
szolgáltatások**

menedzser

T: +36 1 887 7167

E: zsolt.katzer@kpmg.hu

Amerika

Michael Hall

T: +1 212 872 5665

E: mhall@kpmg.com

Tracy Benard

T: +1 212 872 6073

E: tbenard@kpmg.com

Ázsiai-csendes-óceáni térség

Reinhard Klemmer

T: +65 6213 2333

E: rklemmer2@kpmg.com.sg

Yoshihiro Kurokawa

T: +81 3 3548 5555 x.6595

E: yoshihiro.kurokawa@jp.kpmg.com

Európa, Közel-Kelet és Afrika

Colin Martin

T: +44 20 7311 5184

E: colin.martin@kpmg.co.uk

Venkataramanan Vishwanath

T: +91 22 3090 1944

E: vv@kpmg.com

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk munkájukért a jelen kiadvány fő szerzőinek: Nicolle Pietschnek, Robert Sledge-nek és Sze Yen Tannak.

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszerű információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást.

A KPMG név, a KPMG logó és a „cutting through complexity” a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2013 KPMG Tanácsadó Kft, a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a független tagtársaságokból álló KPMG-hálózat magyar tagja, amely hálózat a KPMG International Cooperative-hez (“KPMG International”), a Svájci Államszövetség joga alapján bejegyzett jogi személyhez kapcsolódik. Minden jog fenntartva.